

Från Sveriges delegation vid OSSE:s parlamentariska församling

---

Sammanfattning

Riksdagens delegation vid OSSE:s parlamentariska församling överlämnar bifogade redogörelse för verksamheten inom den parlamentariska församlingen under 2004.

Stockholm den 11 februari 2005

På delegationens vägnar

Tone Tingsgård

Kirsti Pulkka-Ericson

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Framväxten av samarbetet inom OSSE.....	4
Den parlamentariska dimensionen inom OSSE.....	5
Församlingens sammansättning och verksamhet.....	5
Plenarsessioner och vintermöten.....	5
Det ständiga utskottet.....	5
Presidiet (byrån).....	5
Sekretariatet.....	6
Partigrupperna och övriga grupperingar.....	6
Den svenska delegationen.....	7
Verksamheten under 2004.....	8
Reformering av OSSE.....	8
Politiska frågor och säkerhetsärenden.....	9
Ukraina.....	9
Moldavien.....	10
Mellanöstern.....	10
Kosovo.....	10
Landminor.....	11
Sydossetien.....	11
Vitryssland.....	11
Ekonomi och miljö.....	12
Handel och Medelhavsområdet.....	12
Den mänskliga dimensionen, demokrati och mänskliga rättigheter.....	12
Kampen mot människohandel.....	13
Konferens på Rhodos om bekämpningen av människohandel.....	14
Nationella minoriteter.....	15
Kampen mot rasism, antisemitism och främlingsfientlighet.....	15
Kampen mot tortyr.....	16
Libyens kränkningar av de mänskliga rättigheterna.....	16
Främjandet av fri journalistik.....	16
Genus och jämställdhet.....	17
Församlingens bidrag till parlamentarisk diplomati.....	18
Församlingens ad hoc-arbetsgrupper.....	18
Abchazien.....	18
Särskilda representanter.....	18
Församlingens särskilde representant för Nagorno-Karabach.....	18
Församlingens fältbesök.....	19
Valövervakning.....	20
Samarbete med andra organisationer och närområden.....	22
Samarbetet i Medelhavsregionen.....	22

Medelhavsforum.....	23
Sveriges delegation till OSSE:s parlamentariska församling efter den 1 april 2004	25
Den parlamentariska församlingens och utskottens ledning	26
OSSE:s medlemsstater	27
Samarbetspartner.....	28

Framväxten av samarbetet inom OSSE

Den parlamentariska församlingen i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) inrättades 1991 då organisationen fick en fastare institutionell struktur.

OSSE, i sin tur, har utvecklats ur ESK, den europeiska säkerhetskonferensen.

Det europeiska säkerhetssamarbetet har institutionaliserats sedan 1975, då den s.k. slutakten undertecknades av de 35 ESK-ländernas statschefer vid ett toppmöte i Helsingfors. ESK hade stor betydelse för avvecklingen av det kalla kriget och demokratiseringsprocesserna i östra Europa under 1980- och 1990-talen. Slutakten omfattar tre områden, s.k. korgar, som behandlar säkerhetspolitiska frågor i den första korgen, ekonomi, forskning, teknologi och miljö i den andra korgen och mänskliga rättigheter och demokrati i den tredje korgen.

OSSE:s verksamhet har utvecklats successivt i samband med toppmöten, ministermöten och möten inom den mänskliga och ekonomiska dimensionen. Utöver framtagandet av normer och en institutionell utveckling har krishantering blivit OSSE:s starka sida. Under 1990-talet spelade OSSE en alltmer aktiv roll. Det var händelseutvecklingen framför allt på Balkan som bidrog till att öppna möjligheter till agerande. Vid toppmötet i Istanbul 1999 antogs en stadga för europeisk säkerhet. I denna fastslås OSSE:s operativa roll att förebygga och begränsa konflikter och att främja demokratisk utveckling.

OSSE omfattar 55 medlemsländer. Samarbetet med länder utanför det egna geografiska området regleras genom partnerskapsavtal.

Den parlamentariska dimensionen inom OSSE

Församlingens sammansättning och verksamhet

OSSE:s parlamentariska församling är administrativt ett självständigt organ. Den skall utveckla och främja mekanismer som förebygger och löser konflikter samt utveckla och stödja demokratiska institutioner i medlemsländerna. Målen för församlingens verksamhet anges i dess stadga.

Församlingen har nu avslutat sitt fjortonde verksamhetsår. Under de första åren begränsades verksamheten huvudsakligen till en plenarsession och valövervakningsinsatser i nyetablerade demokratier i Central- och Östeuropa. Från mitten av 1990-talet har verksamheten expanderat i takt med att församlingen tagit på sig nya uppgifter.

Plenarsessioner och vintermöten

I församlingens plenarsessioner och vintermöten deltar de nationella parlamentarikerdelegationerna från OSSE:s 55 medlemsländer. Församlingen har 317 ledamöter och lika många ersättare. Under sessionerna följer parlamentarikerförsamlingen upp hur OSSE:s mål efterlevs, diskuterar teman som behandlas i OSSE:s ministerråd och under toppmötena samt granskar åtgärder som stöder demokratiska institutioners utveckling och en fredlig lösning av konflikter. En dialog med OSSE:s organ på regeringsnivå utgör en viktig del av sessionerna. Beslut i församlingens plenum fattas med majoritet.

OSSE:s parlamentariska församling har tre fackutskott som motsvarar ESK:s tre korgar. Dessa sammanträder i samband med plenarsessionen och vid vintermötet, då även ett gemensamt möte för alla tre utskott hålls.

Det ständiga utskottet

Församlingens ständiga utskott är sammansatt av de nationella delegationernas ordförande, församlingens presidium och utskottspresidierna. Det ständiga utskottet föreslår en dagordning för sessionen och tar ställning till aktuella politiska frågor mellan sessionerna. Det beslutar bl.a. vilka föreslagna tilläggsämnen som ska tas upp till debatt och vilka fackutskott som skall bereda ärendena. Beslut fattas enligt principen konsensus minus en. Enbart delegationsordföranden har rösträtt i det ständiga utskottet.

Presidiet (byrån)

Församlingen leds av en president som väljs för ett verksamhetsår med möjlighet till omval en gång. Vid årets plenarsession valdes *Alcee Hastings* (USA; demokrat) till president. Han efterträder *Bruce George* (Storbritannien,

Labour). Försök har gjorts att möjliggöra en treårig mandatperiod. Förslaget har dock inte fått tillräckligt stöd. I praktiken har presidenterna suttit två år.

Församlingens styrelse eller presidium består av presidenten och nio vicepresidenter som väljs för tre år. Varje år väljs tre nya vicepresidenter. Det finns möjlighet till ett omval. Maximalt kan alltså en vicepresident ingå i presidiet i sex år.

Presidiet samlas även vanligtvis i april tillsammans med utskottens presidier för att förbereda rapporter och resolutionsutkast för plenarsessionen.

Sekretariatet

Med ett relativt snabbt roterande presidentskap blir det sekretariatet som svarar för kontinuitet. Det har säte i Köpenhamn (14 personer) och en filial i Wien (2 personer). Församlingens högste tjänsteman är generalsekreterare *Spencer Oliver* (USA). Han har lett sekretariatet sedan starten.

OSSE har sex officiella språk: engelska, franska, italienska, ryska, spanska och tyska. Församlingens dokument och uttalanden översätts till dessa språk. Tolkning på möten och konferenser sker också till dessa sex språk.

Partigrupperna och övriga grupperingar

Inom församlingen verkar fem partigrupper: socialistgruppen, den konservativa gruppen, den liberala gruppen, vänstergruppen och den gröna gruppen. Grupperna har inga sekretariat. De får inte heller några finansiella bidrag från församlingen. Partigrupperna sammanträder i samband med de stadgenliga mötena.

Vid sessionerna förekommer även regionala möten. De nordiska delegationerna sammanträder en gång per år. Ordförandeskapet roterar. Island var samordnare under 2004.

Den svenska delegationen

Antalet delegater i de nationella delegationerna läggs fast i församlingens procedurregler. I riksdagens OSSE-delegation ingår åtta ordinarie ledamöter och åtta ersättare som väljs av kammaren för en valperiod:

Ordinarie ledamöter:	Ersättare:
<i>Tone Tingsgård, s</i>	<i>Håkan Juholt, s</i>
<i>Göran Lennmarker, m</i>	<i>Ola Sundell, m</i>
<i>Martin Nilsson, s</i>	<i>Åsa Lindestam, s²</i>
<i>Cecilia Wigström, fp</i>	<i>Allan Widman, fp</i>
<i>Carina Hägg, s</i>	<i>Carina Ohlsson, s</i>
<i>Urban Ahlin, s</i>	<i>Ronny Olander, s</i>
<i>Annelie Enochson, kd</i>	<i>Holger Gustafsson, kd</i>
<i>Sermin Özurküt¹, v</i>	<i>Karin Thorborg, v</i>

¹ Utsågs av kammaren den 23 mars 2004 i stället för Lars Ohly.

² Utsågs av kammaren den 1 april 2004 till en vakant suppleantplats i delegationen.

De svenska mandaten i församlingens utskott:

I utskottet politik och säkerhet: Göran Lennmarker, Urban Ahlin och Sermin Özurküt,

II utskottet ekonomi och miljö: Martin Nilsson och Carina Hägg

III utskottet MR och demokrati: Tone Tingsgård, Cecilia Wigström och Annelie Enochson.

Svenska delegater har valts till följande uppdrag av församlingen:

- *Tone Tingsgård* har valts till vicepresident 2003–2006 och ingår därmed i församlingens presidium (byrå). Hon har dessutom ett uppdrag från församlingens president som särskild representant i genusfrågor. Hon leder församlingens arbetsgrupp för Abchazien och ingår i en arbetsgrupp för Moldavien.
- *Göran Lennmarker* är ordförande för det politiska utskottet. Därmed ingår han i den utvidgade byrån och det ständiga utskottet ex officio. Han verkar som presidentens särskilde representant när det gäller konflikten i Nagorno-Karabach.
- *Urban Ahlin* är vice ordförande för en arbetsgrupp som syftar till att stärka samarbetet mellan OSSE:s olika institutioner. Han är medlem i en arbetsgrupp för Vitryssland. Fram till juli 2004 ledde Ahlin den socialistiska partigruppen inom församlingen.
- *Cecilia Wigström* är vice ordförande för det tredje utskottet, MR-utskottet. Därmed ingår hon i den utvidgade byrån och det ständiga utskottet ex officio.

Verksamheten under 2004

Församlingens fjortonde plenarsession hölls i Edinburgh den 5–9 juli 2004 på inbjudan av det brittiska parlamentet. Vintermötet den 19–20 februari hölls sedvanligt i Wien.

Det ständiga utskottet sammanträdde den 19 februari, den 5 juli samt den 30 september. Presidiet höll sina sammanträden i anslutning till sessionen och vintermötet och sammanträdde dessutom den 23–24 april i Köpenhamn och den 5 december i Sofia.

Församlingen beslutar om sin egen verksamhet och budget. Verksamheten finansieras genom bidrag från medlemsländernas parlament. Slutsumman för församlingens budget 2004–2005 (budgetåret börjar den 1 oktober) uppgår till 2 309 576 euro (budgetåret 2003–2004 var det 2 220 746 euro). Den svenska delegationens bidrag utgör 3,55 % dvs. 81 990 euro (2003–2004 78 836 euro). De största finansiella bidragen är på 9,1 % (USA, Tyskland, Storbritannien, Frankrike, Ryssland) och de minsta på 0,11 %. Ett medlemsland som inte erlagt sitt finansiella bidrag inom utsatt tid, förlorar sin rösträtt. Tre länder hade vid sessionens öppnande 2004 ännu inte betalat sina bidrag och kunde därmed inte rösta.

Reformering av OSSE

Huvudtemat för årets plenarsession ”Samarbete och partnerskap för att bemöta nya säkerhetshot” reflekterar den viktiga förändring som EU:s och Natos utvidgning innebär för all europeiska samarbetsorganisationer.

Den avgående presidenten *Bruce George* menade i sitt öppningsanförande att OSSE och den parlamentariska församlingen måste möta de stora förändringarna inom den europeiska säkerhetspolitiken och andra områden genom att ändra sina egna mål och arbetssätt. EU, Nato och andra organisationer utökar sin verksamhet och överlappar mer och mer OSSE:s mandat. Om inte OSSE är kapabel till reformering och anpassning till den nya situationen kommer andra mer handlingskraftiga organisationer att ta över. Det finns mycket att göra inom OSSE:s ansvarsområde och organisationen kan fortsatt vara en viktig aktör, men det förutsätter reformer. Konsensusprincipen hämmar enligt George OSSE:s utveckling. Det permanenta rådet måste ges ett formellt åliggande att ta ställning till församlingens resolutioner.

Församlingens möjligheter att följa och påverka ministerrådets verksamhet har under de senaste åren handlat dels om OSSE:s budget och därmed prioriteringar av organisationens verksamhet, dels om behandlingen av församlingens rekommendationer och deklamationer i ministerrådet. Församlingen har konsekvent arbetat för att förstärka OSSE:s parlamentariska dimension och krävt mer öppenhet inom OSSE. Relationerna mellan OSSE:s institutioner har kommit i fokus. Regeringssidans sätt att fatta beslut inom OSSE har uppre-

pade gånger kritiserats. Parlamentarikerna har påpekat nödvändigheten att ändra den konsensusregel som tillämpas i OSSE:s beslutsfattande.

För att stärka samarbetet mellan OSSE:s olika institutioner har församlingen upprättat en särskild arbetsgrupp. Församlingens ansträngningar att öka sitt inflytande har resulterat i ökad dialog och inrättandet av församlingens kontaktbyrå i Wien. Dialog mellan institutionerna förs numera både i samband med de årliga plenarsessionerna och vid de tre utskottens gemensamma möten i februari.

Vid plenarsessionen 2004 i Edinburgh antog parlamentarikerna *en resolution om samarbetet mellan OSSE och den parlamentariska församlingen*. Parlamentarikerna gläder sig åt de resultat som nåtts – i synnerhet åt möjligheten att uttala sig om OSSE:s budget. Församlingens sambandskontor i Wien har redan bidragit till ett ökat informationsutbyte mellan institutionerna. Församlingen kritiserar bristen på effektivitet inom organisationen. OSSE riskerar att inte nå sina mål på grund av bristande reformvilja bland medlemsländerna. I resolutionen sägs också att ministerrådet bör ta hänsyn till parlamentarikerförsamlingens åsikt innan viktiga beslut fattas.

Politiska frågor och säkerhetsärenden

OSSE står för ett brett säkerhetsbegrepp som betonar samarbete. Det är viktigt att trygga parlamentarikernas möjlighet att delta i den internationella debatten om säkerhetspolitiken. De internationella organisationerna kan vara viktiga redskap i kampen mot nya hot som exempelvis den internationella terrorismen och brottsligheten.

Den i Edinburgh antagna deklarationens första kapitel understryker att nya hot mot säkerheten kräver ett effektivt agerande från OSSE och andra internationella organisationer. Detta måste ske i enlighet med folkrätten, FN-stadgans principer och med respekt för de mänskliga rättigheterna. Grova kränkningar mot folkrätten fortsätter att hota säkerhet och stabilitet i världen. Alla former av terrorism fördöms. Församlingen understryker den nära länken mellan Medelhavsregionen och OSSE-området när det gäller säkerhet och stabilitet. OSSE:s närvaro i olika konfliktområden utgör organisationens bidrag till att förebygga kriser och konflikter. Fältmissionernas resursbehov behöver tillgodoses, fastslår parlamentarikerna. Församlingen påminner om behovet att reformera den egna organisationen så att OSSE ska kunna förbli en relevant och effektiv konfliktförebyggare.

Ukraina

Initiativet till en resolution om *Ukraina* hade tagits av Tone Tingsgård som i mars 2004 ledde församlingens delegation vid ett fältbesök i Ukraina. Inför det annalkande ukrainska presidentvalet hösten 2004 uttrycker församlingen sin oro över trakasserier och förföljelse av oppositionen. Församlingen är allvarligt oroad även över oegentligheter vid lokala val i Mukachevo. Parla-

mentarikerna konstaterar att den mördade journalisten Gongadzes öde fortfarande inte är tillräckligt utrett och de skyldiga inte är åtalade. Ukrainska myndigheter uppmanas garantera den politiska oppositionen möjligheter att bedriva sin verksamhet. Den grundläggande föreningsfriheten måste respekteras. Trakasserier mot oppositionella medier måste upphöra. Inför presidentvalet i oktober och november krävs garantier för att alla politiska grupper har tillgång till allmänna medier.

Moldavien

Församlingen inrättade år 2000 en ad hoc-arbetsgrupp för *Moldavien*. Genom arbetsgruppen vill församlingen bidra till OSSE:s ansträngningar att hitta en lösning på den mångåriga krisen kring utbrytarrepubliken Transnistrien. Det gäller bl.a. att bestämma den rättsliga ställningen för Transnistrien inom ramen för en enhetlig moldavisk republik. Målet har varit att utarbeta en grundlag enligt vilken Moldavien blir en förbundsstat. I november 2003 var konflikten nära en lösning men förhandlingarna bröt samman. Enligt överenskommelsen vid OSSE:s toppmöte i Istanbul förutsätts tillbakadragandet av rysk militär.

På initiativ av ad hoc-arbetsgruppen har församlingen under de senaste åren genom sina resolutioner riktat uppmärksamhet på Moldavien. Även i Edinburgh antogs en resolution. Församlingen uttrycker sin besvikelse över att förhandlingarna 2003 inte resulterade i en lösning. Några framsteg har inte gjorts under 2004. Församlingen påpekar att Moldaviens utvecklingsmöjligheter hindras av det låsta förhandlingsläget. Transnistrienfrågan har betydelse även i kampen mot den internationella brottsligheten.

Mellanöstern

Fred i Mellanöstern och skyddet av de heliga platserna i Jerusalem debatterades på italienskt initiativ. I den antagna resolutionen bekräftar församlingen att Medelhavsområdet har en central plats i OSSE:s säkerhetspolitik. De heliga platserna i Jerusalem behöver skyddas genom att de ges en tydlig juridisk status. Israeler och palestinier uppmanas återuppta fredsförhandlingarna.

Kosovo

Trots omfattande internationell civil och militär närvaro i *Kosovo* består spänningen mellan den albanska majoriteten och serberna. OSSE engagerade sig tidigt för att bygga upp demokratiska institutioner och garantera de mänskliga rättigheterna i Kosovo.

Församlingen uppmärksammade i en resolution de oroligheter i Kosovo som bröt ut i mars 2004. Församlingen fördömer förekomsten av våld mot människor, egendom och helgedomar som tillhör olika befolkningsgrupper. Kosovos polis- och domstolsväsen fungerar inte tillfredsställande. Endast ett fåtal etniskt motiverade illdåd har lett till åtal. Församlingen åtar sig att

främja interparlamentariskt samarbete och dialog mellan Kosovos regionala församling och andra parlament i sydöstra Europa.

Landminor

Församlingen antog år 2002 en resolution om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av *landminor* med syfte att öka anslutningen till Ottawakonventionen från 1996. En resolution som antogs i Edinburgh handlade om uppföljningen av den tidigare resolutionen inför granskningen av Ottawakonventionen i Nairobi i slutet av 2004. Tre fjärdedelar av världens länder har skrivit under Ottawakonventionen. Återigen uppmanas länder som inte gjort det att ansluta sig. Minförbudet gäller även icke-statliga aktörer.

Sydossetien

På georgiskt initiativ debatterades som brådsakande ärende ett uttalande som handlade om en uppblossad kris i *Sydossetien*. Den förorsakades av att sydossetiska beväpnade enheter tagit georgiska fredsbevarare som gisslan. Församlingen uppmanade de georgiska och ryska myndigheterna att i nära samarbete med OSSE hitta en fredlig lösning på krisen.

Vitryssland

Församlingens ad hoc-arbetsgrupp för *Vitryssland* inrättades 1998. Arbetsgruppens uppgift är att medverka till att stärka det vitryska parlamentets ställning och verka för mediefrihet, förbättringar i vallagsstiftningen samt allmänt till en demokratisk utveckling. Arbetsgruppen rapporterar sina iakttagelser till församlingen och det ständiga utskottet. Under sina besök i Vitryssland har arbetsgruppen träffat företrädare för oppositionen, frivilligorganisationer och medier samt medlemmar av diplomatkåren.

Sedan februari 2003 har det vitryska parlamentets delegation på nytt kunnat delta i församlingens verksamhet. Vitryssland hade inte deltagit i församlingens verksamhet sedan 1997, då församlingen förkastat den vitryska delegationens fullmakter. Ackrediteringskonflikten orsakades av de vitryska parlamentsvalen 1997 och 2000 vilka enligt internationella observatörers uttalande inte var fria och demokratiska. I februari 2003 föreslogs ånyo att fullmakterna skulle förkastas, men denna gång gick förslaget inte igenom.

Det internationella samfundets kritik mot demokratins brister i Vitryssland har föga påverkat regimen under president Lukasjenka. Landets politiska organ fungerar inte enligt demokratiska principer. Den politiska oppositionen förtrycks och pressen kan inte arbeta fritt. President Lukasjenkas sätt att leda landet och hans inställning till bl.a. OSSE:s närvaro är problematiskt. Å andra sidan vill man inte isolera landet från det europeiska samarbetet och man vill stödja landets demokratiska krafter och frivilligorganisationer. Församlingen krävde i sin resolution 2003 förändringar i vallagsstiftningen och reformer i valsystemet.

På plenarsessionens preliminära dagordning i Edinburgh fanns ett resolutionsutkast gällande *situationen i Vitryssland*. Det drogs dock tillbaka sedan ett möte ägt rum mellan ad hoc-arbetsgruppen och den vitryska delegationen. I stället presenterades en gemensam deklaration undertecknad av *Uta Zapf* (Tyskland), ordförande i församlingens arbetsgrupp för Vitryssland, och *Mikhail Orda*, ordförande för den vitryska delegationen. Med hänvisning till ODIHR:s (Office for Democratic Institutions and Human Rights) rekommendationer fastslås i deklarationen vikten av fria och rättvisa val.

Ekonomi och miljö

Globaliseringen har öppnat gränser, men det finns fortfarande stora skillnader mellan de 55 medlemsländerna när det gäller ekonomisk standard. OSSE:s parlamentariska församling måste bli en institution som kan bidra till en hållbar utveckling, fastslås i den andra delen av Edinburghdeklarationen. De länder som ännu inte är medlemmar av Världshandelsorganisationen, WTO, borde ansluta sig. Den nationella lagstiftningen måste ta itu med korruption och motarbeta terrorism. De nationella parlamenten måste stifta lagar mot penningtvätt. Kampen mot miljöhot såsom vattenföroreningar och klimatförändringar bör vara ett viktigt samarbetsprojekt.

På *Carina Häggs* initiativ behandlade församlingens ekonomiutskott två ändringsförslag som handlade dels om bekämpandet av prostitution, dels om de stora kostnader som är orsakade av familjerelaterat våld. Förslaget angående sambandet mellan prostitution och människohandel mötte motstånd från den tyska delegationen, varför utskottet antog ett kompromissförslag om bekämpande av prostitution. Det andra förslaget om kostnader för familjerelaterat våld antogs enhälligt.

Handel och Medelhavsområdet

Sex länder i Medelhavsområdet ingår i partnerskap med OSSE. Denna speciella relation etablerades redan genom slutakten i Helsingfors. I en resolution om *handel med Medelhavsområdet* som ingår i Edinburghdeklarationen uppmuntras partnerskapsländerna att skapa förutsättningar för ökad handel och öppenhet i enlighet med principer som OSSE står för. Det finns en bred enighet i församlingen kring behovet av ekonomiskt samarbete i Medelhavsregionen.

Den mänskliga dimensionen, demokrati och mänskliga rättigheter

Församlingen har noterat att utvidgningen av EU, Nato och Europarådet innebär att respekten stärks för demokrati, de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer i OSSE:s medlemsländer. Kränkningar av de mänskliga

rättigheterna utgör ett hot mot internationell fred och säkerhet. Därför är det viktigt att OSSE fortsätter att sätta fokus på den mänskliga dimensionen. Ansträngningar att bekämpa främlingsfientlighet och diskriminering av minoriteter ingår också i denna dimension.

Edinburghdeklarationens tredje kapitel fokuserar framför allt på två teman: människohandel och minoriteter. Församlingen föreslår bl.a. att OSSE:s minoritetskommissarie får stärkt mandat och bättre resurser. Bättre skydd för alla minoriteter är ett viktigt element för att öka förutsättningar för fred, stabilitet och demokrati. Förutom nationella minoriteter förekommer i många länder s.k. nya minoriteter som följd av immigration. Bland församlingsdelegaterna fanns många som hade invändningar mot att använda begreppet ”nya minoriteter”.

Församlingen har under ett antal år fokuserat på människohandeln som ett prioriterat ämne och anser att OSSE bör spela en ledande roll i den internationella kampen mot människohandeln. Den förutsätter samarbete mellan ursprungsländer, transitländer och destinationsländer. Församlingen fördömer återigen människohandeln som en grov kränkning av de mänskliga rättigheterna. OSSE har numera en särskild representant vars mandat går ut på att påverka medlemsländernas politik och föreslå åtgärder för att bekämpa människohandeln. Ett viktigt instrument i arbetet är FN-protokollet mot människohandel. Det är svårt att bekämpa människohandeln som ofta går hand i hand med annan grov brottslighet.

Edinburghdeklarationen upprepar kravet på mer jämställdhet och främjandet av kvinnors deltagande i politiskt arbete. Församlingen understryker särskilt vikten av att fortsätta arbetet för bättre genusbalans inom OSSE.

Antisemitism och anti-islamism tenderar att öka i etablerade demokratier. Fortsatta ansträngningar krävs för interkulturell dialog som främjar respekt, tolerans och förståelse för andra kulturer. Utbildning och medier lyfts fram som viktiga instrument i detta syfte.

Kampen mot människohandel

Genom säkerhetsstadgan har OSSE:s medlemsstater förbundet sig att sätta stopp för alla former av människohandel. Trots detta åtagande är människohandelns omfattning i OSSE-regionen alarmerande. Parlamentarikerna har tidigare slagit fast att människohandeln är en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna och krävt att den kriminaliseras. I sitt ställningstagande i Edinburgh kräver församlingen ett system för att skydda människohandelns offer. Parlamentarikerna eftersträvar ett gott samarbete med OSSE:s särskilda representant för bekämpning av människohandeln och efterlyser nödvändiga resurser för detta nya uppdrag.

I Edinburghdeklarationen ingår en särskild resolution om *kampen mot människohandeln*. Där upprepas tidigare resolutioner: människohandeln utgör ett hot mot säkerheten i OSSE-regionen, undergräver lag och ordning och kränker mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet. Församlingen betonar

vikten av att närma sig problemet övergripande, nämligen att arbeta förebyggande samtidigt som förbrytare åtalas och offer och vittnen skyddas.

Eftersom problemet är gränsöverskridande måste det bekämpas såväl i ursprungs-, transit- som destinationsländerna. Fördjupat samarbete mellan berörda länder efterlyses. Ursprungsländerna uppmanas att arbeta förebyggande, öka jämställdhet, ekonomisk jämlikhet och arbeta mot diskriminering av olika slag. Församlingen anser vidare att OSSE:s medlemsländer bör genomföra OSSE:s handlingsplan mot människohandel samt försäkra sig om att de nationella lagarna på ett adekvat sätt motverkar problemet. Medlemsländerna anmodas ratificera de relevanta internationella konventionerna.

Konferens på Rhodos om bekämpningen av människohandel

Människohandeln är den största brottsliga internationella affärsverksamheten efter handeln med narkotika och vapen. Det handlar om en av de lukrativaste kriminella branscherna och berör nästan alla regioner och länder i världen, sade president *Alcee Hastings* i sin inledning vid en konferens om människohandeln som organiserades av församlingen på Rhodos i september 2004. Svenska konferensdeltagare var Tone Tingsgård, Göran Lenmarker, Cecilia Wigström och Carina Hägg.

Greklands minister för skärgårdsfrågor *Aristotelis Pavlides* öppnade konferensen på Rhodos. Han redogjorde för illegal invandring och människohandel som ett säkerhetsproblem. Det handlar om välorganiserade nätverk av slavhandlare som organiserar både illegal migration och handlar med människor. Det finns kopplingar till terrorism. De drabbades personliga säkerhet sätts i fara. Det är regeringarnas uppgift är att hindra och eliminera människohandel, sade Pavlides.

OSSE:s nyutnämnda särskilda representant för bekämpning av människohandeln, Dr *Helga Konrad*, menade att det finns en överdriven fokusering på det statliga säkerhetsintresset. Trots att människohandeln sägs vara ett brott mot mänskliga rättigheter är utgångspunkten nationell säkerhet och suveränitet. Konrad påminde även om att människosmuggling och människohandel handlar om två skilda saker. Även om människohandelns offer utnyttjas i prostitution är de inte prostituerade. De befinner sig i ett mycket utsatt läge och behöver särskilt skydd och experthjälp. Konrad efterlyste åtgärder för att säkra offrens rättigheter och möjliggöra en ny start i livet. Frivilligorganisationer kan spela en betydande roll som stöd för regeringars hjälpstrategier.

IOM:s representant *Daniel Esdras* underströk vikten av att bekämpa korruption som har nära kopplingar till organiserad brottslighet. Prostitution och människohandel blandas lätt ihop, men det handlar om olika saker. Det finns inga pålitliga siffror om hur många offer människohandel handlar om, men varje räddad individ är en framgång. Han menade att förbud mot prostitution leder till ökad aktivitet i grannländer och tog Sverige som exempel. *Cecilia Wigström* reagerade på Esdras påstående. Den svenska erfarenheten visar att kriminella nätverk stöter på svårigheter att agera i Sverige.

Kristiina Kangaspunta från UN Office on Drugs and Crime, UNODC, presenterade FN:s globala strategi för bekämpning av människohandeln och påpekade att barn hamnar i ett extremt utsatt läge i fattiga länder om de förlorar sina föräldrar. Presentationen hade filmen "Lilja 4-ever" som utgångspunkt – en metod som har använts även vid utbildning av myndigheters och hjälporganisationers personal i olika länder.

Nationella minoriteter

Resolutionen om *nationella minoriteter* tillhörde de mest kontroversiella debattämnena i Edinburgh. Förslaget till denna resolution kom från de ryska parlamentarikerna. Rubriken lydde från början "nationella minoriteter i Estland och Lettland". De estniska och lettiska delegaterna lyckades bl.a. med svenskt stöd stryka omnämmandet av Estland och Lettland i rubriken och på flera ställen i texten. I den antagna resolutionens operativa del uppmanas Lettland och Estland att genom lagstiftning förbjuda diskriminering på grund av ras, färg, språk, religion eller nationellt ursprung. Lettland rekommenderas att skapa förutsättningar för statslösa personer att delta i det politiska livet genom att ge dem rösträtt i lokala val.

OSSE:s minoritetskommissarie *Rolf Ekéus* framträdde inför det tredje utskottet både vid plenarsessionen och vid vintermötet 2004. Minoritetskommissarien har ett geografiskt och politiskt brett mandat. Det går ut på att förebygga konflikter och undanröja problem mellan minoritets- och majoritetsgrupper i OSSE-området. Han har under den senaste tiden lyft fram utbildning och medier som viktiga instrument för att underlätta minoriteters integration. Den svenska delegationen har regelbundet haft möten med minoritetskommissarien i anslutning till församlingens sessioner.

I ett brev till OSSE:s minoritetskommissarie ställer församlingens särskilda genusrepresentant Tone Tingsgård frågan hur minoritetskommissarien arbetar med genus, en aspekt som ofta är bortglömd i just minoritetsfrågan. I sitt svar understryker minoritetskommissarien vikten av att integrera genusaspekten i arbetet med minoriteter.

Kampen mot rasism, antisemitism och främlingsfientlighet

I en resolution om *kampen mot rasism, antisemitism och främlingsfientlighet* konstaterar församlingen att ökande tendens till rasism, antisemitism och främlingsfientlighet utöver lagstiftning även kräver samarbete och samordning mellan medlemsstaterna. Församlingen har tidigare sagt att ökningen av det antisemitiska våldet utgör ett hot mot fred, pluralism, mänskliga rättigheter och demokrati och uppmanat OSSE-ländernas parlamentariker att åta sig ledningen i kampen mot antisemitism. Parlamentarikerförsamlingen föreslår att medlemsländerna skapar lämpliga institutioner för att samordna och fullfölja sina åtaganden i kampen mot rasism, antisemitism och främlingsfientlighet.

Kampen mot tortyr

Genom säkerhetsstadgan, antagen vid OSSE:s toppmöte 1999 i Istanbul, förbinder sig medlemsstaterna att avskaffa tortyr samt grym, omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning. Skyddet av de mänskliga rättigheterna bör ingå i polisutbildningen. I en särskild resolution om *kampen mot tortyr* tar församlingen upp situationen för fångar på Guantánamobasen samt tortyr och omänsklig behandling av fångar i irakiska och afghanska fångelser. Parlamentarikerna kräver att medlemsländerna respekterar OSSE:s åtaganden när det gäller folkrätten och förbud mot tortyr. Församlingen uppmanar återigen OSSE:s medlemsländer att ratificera fördraget om den internationella brottmålsdomstolen.

Libyens kränkningar av de mänskliga rättigheterna

En särskild resolution om *allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Libyen* handlar om att sex bulgariska och en palestinsk läkare efter fem år i fängelse i Libyen på falska grunder har dömts till döden.

Främjandet av fri journalistik

Församlingens journalistpris instiftades 1996 för att främja organisationens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter och de principer för fri journalistik som fastställdes genom Budapestdeklarationen 1994. Priskommittén består av presidiet för församlingens tredje utskott.

År 2004 delades journalistpriset ut för nionde gången. Vid årets utgång ser prisets framtid inte alltför ljus ut. Enligt sekretariatet har antalet sponsorer minskat till den grad att risken är stor att utdelningen upphör efter 2005.

Pristagaren 2004 var den amerikanska organisationen The Committee to Protect Journalists (CPJ). Genom att förära CPJ priset har församlingen sänt ett viktigt budskap till alla de journalister CPJ försvarar: de är inte ensamma i sin strävan för en fri press, sade *Ann Cooper*, organisationens verkställande direktör i sitt tacktal i februari 2004 i Wien.

Genus och jämställdhet

Församlingens särskilda representant för genusfrågor *Tone Tingsgård* fick ett förnyat mandat av den nytilträdde församlingspresidenten Alcee L. Hastings. Uppgiften är att följa situationen inom OSSE och rapportera till ordföranden, att stimulera dialogen kring genusfrågor i organisationen och att utveckla en mer aktiv genusprofil för den parlamentariska församlingen. Dessutom ska representanten, i samarbete med OSSE, organisera relevanta aktiviteter och ta initiativ till rapporter på området.

Ett 70-tal intresserade deltog den 5 juli i ett informellt möte i Edinburgh för att diskutera det fortsatta arbetet med att öka jämställdheten i OSSE:s parlamentariska församling och i de nationella parlamenten. Tingsgård inledde med att redogöra för den rapport som tagits fram inför sessionen i Edinburgh. Hon uppmanade de deltagande parlamentarikerna att på allvar börja arbeta med frågan. Förr eller senare kommer ökade krav på jämställdhet och delad makt. Därför är det lika bra att börja arbetet nu, menade Tingsgård.

Som en del i det fortsatta arbetet och som ett bidrag till FN:s konferens 2006 om kvinnor i politiken föreslogs att OSSE:s parlamentariska församling ska samla erfarenheter från de 55 medlemsländerna till en bok om hur det är att vara kvinna i politiken.

Rapporten om OSSE:s genusbalans 2004 (*Gender Plan for Future Actions within the OSCE Parliamentary Assembly*) presenterades under sessionens första sittning. Det är ett nedslående resultat, menade Tingsgård. Rapporten visar inte några framsteg vare sig när det gäller antalet kvinnor i organisationen eller kvinnornas representation på framträdande poster. För att främja en ökad och stärkt kvinnlig representation föreslog Tingsgård bl.a. att man bildar ett nätverk mellan kvinnor i de nationella OSSE-delegationerna samt att genusfrågorna integreras i parlamentarikerförsamlingens alla aktiviteter. Handlingsplanen antogs enhälligt av församlingen. Bland annat ställer handlingsplanen krav på ett ökat antal kvinnor i de nationella delegationerna. Dessutom ska genusperspektivet tydliggöras i församlingens resolutioner, rapporter och andra officiella dokument.

Församlingens bidrag till parlamentarisk diplomati

Församlingens ad hoc-arbetsgrupper

OSSE:s uppgift är att bidra till att på ett fredligt sätt lösa kriser samt att förebygga konflikter. Oupplösta konflikter hotar stabiliteten. Instabiliteten inom OSSE:s eget område men även inom närområdena innebär ett hot mot säkerheten och välbefindandet i hela regionen. Parlamentarikerförsamlingen har velat bidra aktivt till diskussionerna om dessa hot samt till lösningen av låsta konflikter. Församlingens ad hoc-arbetsgrupp angående Vitryssland tas upp under 4.2.7, Moldavien under 4.2.2 och samarbetet med OSSE:s institutioner under 4.1.

Abchazien

Tone Tingsgård leder församlingens ad hoc-arbetsgrupp angående Abchazien. Läget i den frusna konflikten som gäller den georgiska utbrytarrepubliken är oförändrat och arbetet i ad hoc-arbetsgruppen har under året varit mycket begränsat.

Särskilda representanter

Församlingens president har rätt att utse medlemmar av församlingen till s.k. särskilda representanter. Under 2004 hade församlingen fyra särskilda representanter nämligen

- *Tone Tingsgård* som genusrepresentant
- *Göran Lennmarker* som den särskilde representant vars ansvarsområde är konflikten i Nagorno-Karabach
- *Christopher H. Smith* (USA) som speciell rådgivare angående kampen mot människohandel
- *Bruce George* (Storbritannien) som särskild representant för Medelhavsfrågor.

Församlingens särskilde representant för Nagorno-Karabach

Göran Lennmarker utsågs vid Berlinsessionen 2002 till församlingens representant för konflikten i Nagorno-Karabach. Hans mandat förnyades 2004 av den nytillträdde ordföranden *Alcee L. Hastings*. Uppdraget innebär att främja dialogen mellan parterna på alla samhällsnivåer men framför allt den parlamentariska, att rapportera till församlingens president och att söka och finna metoder att bygga upp förtroende mellan parterna i konflikten. Arbetet ska ske i nära kontakt med OSSE:s Minskgrupp.

Okänt namn på dokumentegenskap.Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.

Vid det ständiga utskottets mötet i Wien rapporterade Göran Lennmarker från sina första besök i Armenien och Azerbajdzjan. De båda resorna ägde rum i början av februari 2004. Lennmarker underströk att det handlar om en politisk och inte en etnisk konflikt.

Våren 2004 genomförde Göran Lennmarker en rad resor inom ramen för sitt uppdrag. I slutet av februari mötte han i Ankara bl.a. professor *Abdullah Gül*. Ytterligare möten med den azeriska delegationen till OSSE:s parlamentariska församling samt med den armeniska delegationen ägde rum under våren. Den 4 juli arrangerade Lennmarker ett möte med parlamentariker från båda sidor av konflikten. För första gången satt armenier och azerer ned tillsammans och diskuterade konflikten. Åsikterna gick isär men båda delegationerna uttryckte ett intresse av att fortsätta de gemensamma diskussionerna. Lennmarker rapporterade från sitt uppdrag vid ständiga utskottets möte i Edinburgh. I slutet av november reste Lennmarker till Azerbajdzjan för att förankra förslaget om fortsatta gemensamma möten mellan båda sidors parlamentarikerdelegationer. Förslaget fick stöd och ett nytt möte planeras till början av 2005.

Församlingens fältbesök

Fältmissioner utgör ett viktigt redskap i OSSE:s verksamhet. Av organisationens samlade budget går en betydande del till denna verksamhet. Missionerna är inriktade på demokrati- och institutionsbyggande. År 2000 införde den parlamentariska församlingen *fältbesök* i sin egen verksamhet. *Tone Tingsgård* ledde en delegation på fältbesök i Ukraina i mars 2004.

Under besöket träffade delegationen förutom företrädare för OSSE landets politiska ledning samt företrädare för frivilligorganisationer och press.

Valövervakning

Fria och rättvisa val är en betydelsefull mätare på demokratins tillstånd. Därför är valövervakning en del av uppföljningen av demokratiutvecklingen i medlemsländerna. OSSE:s parlamentariska församling har under sin existens engagerat sig i ett stort antal valövervakningsinsatser framför allt i Central- och Östeuropa, oftast i samarbete med Europarådets parlamentariska församling och Europaparlamentet samt ODIHR. Under 2004 har OSSE:s parlamentariska församling övervakat nio val i sex länder. Vid fyra av valen deltog svenska riksdagsledamöter i övervakningen.

Cirka 450 internationella observatörer från 38 länder övervakade *presidentvalet och parlamentsvalet i Georgien*. Presidentvalet den 4 januari visade på en positiv utveckling i jämförelse med tidigare val i landet. Vid det påföljande parlamentsvalet den 28 mars var kontrasten mot det föregående parlamentsvalet påtaglig.

Den 8 april hölls *val av president i Algeriet*. Det övervakades av en speciell delegation i OSSE:s parlamentariska församling på inbjudan av Algeriets utrikesminister. Valet genomfördes på ett korrekt och välordnat sätt.

Parlamentsvalet i Kazakstan den 19 september övervakades av över 300 internationella observatörer från 33 länder. Det var en besvikelse att den förbättrade vallagen inte resulterat i ett mer transparent val. Några förbättringar kunde dock konstateras. Väljarna hade ett verkligt val mellan tio partier och block som var registrerade, inklusive ett oppositionsparti som vid tidigare val nekats delta.

Vid *valet till parlamentet i Vitryssland* den 17 oktober deltog bland 270 internationella observatörer från 38 länder *Tone Tingsgård (s)*, *Urban Ahlin (s)*, *Cecilia Wigström (fp)* och *Annelie Enochson (kd)* från Sverige. Tone Tingsgård hade utsetts att leda OSSE:s valövervakning. Hon konstaterade efter valet att demokratiska principer till stor del ignorerats av myndigheterna. Många kandidater uteslöts från registrering eller avregistrerades. Vitryssland misslyckades ännu en gång att genomföra demokratiska val. Åsiktsfriheten, föreningsfriheten och mötesfriheten är allvarligt hotade. Valobservatörerna ifrågasatte myndigheternas vilja att respektera politiska parti-ers rättigheter att delta i val på samma villkor. Samtidigt med parlamentsvalet hölls en *folkomröstning* om införande av rättighet för presidenten att inneha sitt ämbete ett obegränsat antal perioder. Tone Tingsgård konstaterade att denna folkomröstning överskuggade parlamentsvalet.

Vid övervakningen av *presidentvalet i USA* den 2 november deltog bland drygt 50 parlamentariker från ett tjugotal länder *Göran Lennmarker (m)*, *Carina Hägg (s)*, *Åsa Lindestam (s)* samt *Sermin Özürküt (v)*. Lennmarker ledde en delegation i delstaten Missouri i vilken även Carina Hägg ingick. Lindestam övervakade i Ohio och Özürküt i New Mexico. Dr *Barbara Haering*, OSSE:s speciella samordnare, konstaterade efter valet att USA har en lång demokratisk tradition och valövervakningen fokuserade till största delen på valreformer, speciellt införandet av Help America Vote Act (HAVA)

från 2002. Valet genomfördes i stort enligt de standardkrav OSSE 1990 uppställde i en resolution. Det visade sig finnas en stor variation när det gällde valobservatörernas tillträde till vallokalerna beroende på att lagarna såg olika ut i delstaterna.

Den första omgången av *presidentvalet i Ukraina* den 31 oktober övervakades av 600 observatörer. Trots ett högt valdeltagande uppnåddes inte europeisk standard för demokratiska val. Den specielle samordnaren *Bruce George* menade att valet var ett steg bakåt för demokratin jämfört med tidigare val. Det fanns ett antal problem med valprocessen, bl.a. med den statliga administrationens inblandning till den ena partens fördel.

En andra omgång av presidentvalet utlystes till den 21 november. Bland de 70 deltagarna i OSSE:s parlamentariska delegation ingick *Urban Ahlin* (s). Inte heller den andra omgången av presidentvalet uppnådde det demokratiska målet. Myndigheterna hade inte gjort några förbättringar, och omfattande valfusk rapporterades.

Mot bakgrund av massiva protester mot valresultatets legitimitet beslöts att *upprepa presidentvalets andra omgång* den 26 december. Valet övervakades av 1 370 observatörer från 44 länder. Från den svenska riksdagen deltog *Göran Lennmarker* (m), *Björn von der Esch* (kd) och *Anders Bengtsson* (s) i OSSE-församlingens delegation. Bedömningen av valet blev att Ukraina nu närmat sig internationell standard. Förhållandena under valkampanjen hade varit mer jämbördiga för kandidaterna. Färre rapporter förekom om påtryckningar på väljare. Valadministrationen visade mera öppenhet och medierna rapporterade på ett mer balanserat sätt än vid de tidigare två omgångarna. Ett stort steg hade nu tagits mot fria och demokratiska val.

Samarbete med andra organisationer och närområden

Europas samarbetsarkitektur har genomgått stora förändringar på senare tid. Efter EU:s och Natos östutvidgning står OSSE och dess parlamentariska församling inför samma utmaningar som övriga europeiska samarbetsorganisationer.

EU fick tio nya medlemmar i maj 2004. Därmed står 30 av OSSE:s 55 medlemsländer utanför EU. Nato har 26 medlemsländer. Dessutom omfattar Natos Partnerskap för fred nästan alla övriga OSSE-medlemsländer. Europarådets medlemskapskrets omfattar nu 46 länder. OSSE:s verksamhet tangerar alla dessa organisationers verksamhet. OSSE är den enda regionala organisation som särskilt behandlar säkerhetspolitik där både USA och Ryssland är fullvärdiga medlemmar.

Trots att OSSE är en operativ organisation har den inte militära, organisatoriska eller finansiella resurser för att hantera alla delar av en multifunktionell insats. Insatser för den demokratiska utvecklingen på Balkan samt erfarenheter av samarbete i samband med valobservationer i ett flertal länder har visat att OSSE tillsammans med andra regionala samarbetsorganisationer på ett positivt sätt kan bidra till främjande av fred och demokrati. OSSE:s parlamentariska församling har ett etablerat samarbete med Europaparlamentet och Europarådets parlamentariska församling när det gäller valövervakningar och stabilitetspakten för sydöstra Europa. Parlamentarikerförsamlingen har föreslagit att OSSE ska inrätta ett kontor i Bryssel för kontakter med EU. Någon överenskommelse om arbetsfördelning mellan de europeiska samarbetsorganisationerna finns inte varför en del aktiviteter överlappar varandra.

Samarbetet i Medelhavsregionen

Medelhavsländernas delegationer i församlingen har strävat efter att intensifiera sitt samarbete. Inom församlingen finns ingen officiell grupp för Medelhavsländerna, eftersom det ständiga utskottet på sitt möte i Madrid i oktober 2002 beslöt att avslå förslaget om att inrätta regionala grupper. Det ständiga utskottet gav dock sitt fulla stöd till förslaget att särskilt ta upp frågorna inom ett forum för Medelhavsländerna där församlingens alla delegationer kan delta. Medelhavsområdet är ett viktigt och naturligt regionalt samarbetsfält för de sydeuropeiska staterna.

Den parlamentariska församlingen har vid sina sessioner antagit resolutioner om samarbetet i Medelhavsområdet. Den särskilda relation OSSE har till grannländerna vid Medelhavet har då noterats och det ömsesidiga beroendet av säkerhet har betonats. Församlingen vill bidra till ett närmare samarbete inom Medelhavsområdet för att främja OSSE:s normer och principer. Det ska ske genom ökad politisk dialog, ekonomiskt samarbete och kulturut-

Okänt namn på dokumentegenskap.Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.

byte samt genom starkare demokratiska institutioner och respekt för de mänskliga rättigheterna.

Medelhavsforum

Församlingens *andra Medelhavsforum* ägde rum den 1 oktober på Rhodos. Greklands biträdande utrikesminister *Yannis Valinakis* sade i sitt öppningstal att den parlamentariska församlingen genom sina relationer till Medelhavsområdet bidrar till främjandet av fred, säkerhet och stabilitet.

President Hastings påminde om att sammanlänkning mellan Europas säkerhet och säkerheten i Medelhavsområdet fastställdes redan 1975 i ESK:s slutakt från Helsingfors. Samarbetet mellan OSSE och Medelhavsländerna har dock länge skett till övervägande del på regeringsnivå. Genom ett program för partnerskap har gemensamma seminarier och möten arrangerats. Dessutom kan partnerskapsländernas företrädare delta i olika OSSE-aktiviteter inklusive parlamentarikerförsamlingens aktiviteter.

Enligt församlingens nye representant i Medelhavsfrågor, *Bruce George*, bör Medelhavsregionen som begrepp inkludera ett mycket större område än Medelhavets kustländer. I den geopolitiska bemärkelsen sträcker sig området via Svarta havet ända fram till Kaukasien.

De inbjudna experternas presentationer fokuserade på problem i Medelhavsregionen som handlade dels om terrorism och fundamentalism i OSSE:s Medelhavsdimension, dels om ekonomisk säkerhet, handel och samarbete runt Medelhavet.

En rad terrordåd under året har skett i OSSE:s medlemsländer. Terrorstrategin går ut på att skapa rädsla. *Andreas Severin* (Rumänien) sade att det var viktigt att etablera en dialog mellan olika kulturer och religioner samt att främja utbildning om demokratiska normer.

Athanassios Dokos, chef för Greklands utrikespolitiska institut, konstaterade att trots att 15 miljoner muslimer redan nu bor inom EU utgör den turkiska medlemskapsfrågan en stor utmaning för EU. Klyftan mellan nord och syd är en gynnsam grogrund för terrorism, menade Dokos.

Dr *Mary Bossi* från Grekland talade om terrorism som har sin utgångspunkt i religion och sade att religiös fanatism har ökat. För att förhindra eventuella terrordåd hade Grekland byggt ett enormt säkerhetssystem inför årets olympiska spel i Aten.

En annan grekisk forskare, *Sotiris Roussos*, menade att länder i väst inte förstår islam. Kolonialismen har lämnat ett tungt arv. Modernism och kommersialism kan uppfattas som hot mot islamiska traditioner och kultur. Det leder till alienation; framför allt berör det medelklassen i urbana områden. Rekrytering av terrorister sker inte bara från den fattigaste samhällsklassen.

Senator *Jerry Grafstein* från Kanada ansåg att en av de viktigaste uppgifterna för Mellanösterns ekonomier är att skapa möjligheter till sysselsättning. Arbetslöshet är ett problem som drabbar ungdomar mycket hårt. För hållbar ekonomisk utveckling behöver jordbruket reformeras. Han rekommenderade en investmentbank för Mellanöstern och frihandelsavtal på bilateral basis.

Sloveniens OSSE-ambassadör *Janez Lenarcic* sade att ekonomiska misslyckanden skapar förbittring hos befolkningen. De ligger också som grund för illegal invandring. OSSE är ingen handels- eller hjälporganisation. Den kan dock bidra till utveckling genom att skapa nätverk mellan politiska beslutsfattare och det civila samhället samt bidra med kunskap. Det är av stor vikt att utbyte sker också mellan partnerskapsländerna.

Enligt *Charalambos Tsardanides*, chef för institutet för internationella och ekonomiska relationer i Grekland, kännetecknas handelsrelationerna mellan EU och Medelhavsländerna av asymmetri till EU:s fördel. EU är en mycket viktig handelspartner för Medelhavsländerna men EU:s jordbrukspolitik utgör ett handelshinder. Handeln mellan partnerskapsländerna är låg.

Göran Lennmarker påpekade i sitt debattinlägg att handel är en fråga om konkurrens. Handeln är en betydande faktor när det handlar om att höja levnadsstandarden. EU har erfarenhet och kunskaper när det gäller öppna marknader. Det är också i EU:s intresse att dessa handelsfrämjande mekanismer gagnar Medelhavsländerna.

Sveriges delegation till OSSE:s parlamentariska församling efter den 1 april 2004

Ordförande

Tone Tingsgård (s)

Vice ordförande

Göran Lennmarker (m)

Övriga ledamöter

Martin Nilsson (s)

Cecilia Wigström (fp)

Urban Ahlin (s)

Carina Hägg (s)

Annelie Enochson (kd)

Sermin Özürküt (v)

Suppleanter

Håkan Juholt (s)

Åsa Lindestam (s)

Ola Sundell (m)

Allan Widman (fp)

Carina Ohlsson (s)

Ronny Olander (s)

Holger Gustafsson (kd)

Karin Thorborg (v)

Den parlamentariska församlingens och utskottens ledning

En förteckning över presidiemedlemmarna från juli 2004

Församlingens presidium

President *Alcee L. Hastings* (USA)

Vicepresidenter

Ihor Ostach (Ukraina)

Gert Weisskirchen (Tyskland)

Barbara Haering (Schweiz)

Nino Burjadnadze (Georgien)

Nevzat Yalcintas (Turkiet)

Tone Tingsgård (Sverige)

Panos Kammenos (Grekland)

Giovanni Kessler (Italien)

Nebahat Albayrak (Nederländerna)

Församlingens utskottspresidier

Utskottet för politik och säkerhet (I utskottet)

Ordförande *Göran Lennmarker* (Sverige)

Vice ordförande *Jean-Charles Gardetto* (Monaco)

Rapportör *Peter de Crem* (Belgien)

Utskottet för ekonomi, vetenskap, teknologi och miljö (II utskottet)

Ordförande *Benjamin Cardin* (USA)

Vice ordförande *Maria Santos* (Portugal)

Rapportör *Leonid Ivanchenko* (Ryssland)

Utskottet för mänskliga rättigheter och demokrati (III utskottet)

Ordförande *Claudia Nolte* (Tyskland)

Vice ordförande *Cecilia Wigström* (Sverige)

Rapportör *Anne-Marie Lizin* (Belgien)

OSSE:s medlemsstater

Albanien	Moldavien
Andorra	Monaco
Armenien	Nederländerna
Azerbajdzjan	Norge
Belgien	Polen
Bosnien och Hercegovina	Portugal
Bulgarien	Rumänien
Cypern	Ryska federationen
Danmark	San Marino
Estland	Schweiz
Finland	Serbien och Montenegro
Frankrike	Slovakien
Förenata staterna	Slovenien
Georgien	Spanien
Grekland	Storbritannien
Irland	Sverige
Island	Tadzjikistan
Italien	Tjeckien
Kanada	Turkiet
Kazakstan	Turkmenistan
Kirgizistan	Tyskland
Kroatien	Ukraina
Lettland	Ungern
Liechtenstein	Uzbekistan
Litauen	Vatikanstaten
Luxemburg	Vitryssland
Makedonien	Österrike
Malta	

Samarbetspartner

Afghanistan

Algeriet

Egypten

Israel

Japan

Jordanien

Korea

Marocko

Thailand

Tunisien